

PUSTI DA TVOJE TIJELO NESTANE U MENI

Piše: Nenad VELIČKOVIĆ

NOVA KNJIGA SLAVENKE DRAKULIĆ čita se u jednom dahu. Ako posluži struja, za jednu noć. *Božanska glad* je detektivski roman. Ispričan je u prvom licu. Počinje tako što junakinja opisuje završetak čišćenja svog stana u Njujorku, pred povratak u Varšavu. Ona se zove Tereza, i u Ameriku je došla kao asistent književnosti, sa stipendijom i namjerom da doktorira. Nakon što je u njemu ubila svog ljubavnika, ona uklanja tragove krvi i njegove ostatke. Hoće li je u tome otkriti? Njujorški komšiluk nije znatiželjan kao naš. Hoće li njeno ponašanje biti sumnjivo policiji? Do posljednje stranice, autorica izvlači maksimum iz ove osnovne trivijalne situacije.

I da je samo detektivski roman, *Božanska glad* bila bi dobar roman. Ali ona je i više od toga. Ona je detektivski roman koliko je to i *Zločin i kazna*, ali je isto toliko i filozofski. Terezin motiv za ubistvo apstraktan je koliko i motiv *Raskoljnikova*. Kao što je apstraktan njen motiv da jede meso ubijenog ljubavnika.

Tereza i njen ljubavnik sreću se u biblioteci, tako što nju privuče izgled i naslov knjige ispred njega. Knjiga se zove *Božanska glad* i govori o kanibalizmu. Njegovo ime je Hoze, Brazilac je, a tema ljudožderstva interesuje ga još od avionske nesreće u Andima, kada je osamnaest Urugvajaca preživjelo jedući leševe poginulih putnika, smrznute u snijegu. Njihova prva šetnja i lizanje sladoleda: on u kugli vrhom jezika dubi rupu, ona svoju oblikuje u kupu. (Knjiga je puna ovakvog prigušenog humora.)

Slučajan susret prerasta u silovitu roman-su. Hoze preseljava kod Tereze. Ne izlaze iz stana. Zajedno spravljaju obroke, jedu i vode ljubav. Najčešće sve zajedno. *Božanska glad* je nastavak priča *Bety Blue* i *Posljednji tango u Parizu*. (Nimalo slučajno, ti se filmovi pominju i u knjizi.)

Kompozicija romana i izbor pripovjedača dozvoljavaju autorici da dozira obavještenja čitatelju i povećava napetost, a pri tome gotovo neprimjetno razvija idejni sloj romana. Kad god se upričanju sjeti svog djetinjstva, ta sjećanja vezana su ili za vjerske obrede ili za rana seksualna iskustva. Religija i seks su breme njene podsvijesti, ali i jedna od osnovnih tema priče: Neposredno pred pričešće, djevojčica Tereza prokrvari: *Boris i ja jučer smo se igrali "doktora", On je uzeo komad stakla i stavio ga na moj trbuh, a zatim među moje noge. Rekao je da je to rentgen i da baš lijepo sve vidi. Bit će da sam se pomakla. Staklo me porezalo, ali ne jako. (...) Ali čitavim putem do crkve i dok sam hodala prema oltaru osjećala sam tu vlažnu mrlju među noga-*

Slavenka Drakulić:
BOŽANSKA GLAD roman
Durov, Zagreb, 1995. 211 strana

ma i zamišljala izdajničku kap kako klizi niz noge, na moju bijelu dokoljenku, i kako se zatim sve više širi. (...) *Išla sam pred oltar prljava.*

Religija je preživjelima u Andima bila opravdanje da jedu ljudsko meso: *Za njega, kao i za*

svih osamnaest preživjelih, jedenje mesa njihovih poginulih drugova predstavljalo je čin pričešti. (...) "Jedite od mog tijela...", rekao je Isus.

Koliko detektivski i filozofski, ovaj roman je ljubavni: *Baš kad sam naučila da je život predvidljiv, kad sam već odustala od očekivanja da se nešto promijeni, ipak je na površinu izbila čežnja za istinskim s drugim. Odjednom je posve slučajan susret u trenu razorio ionako tanku zaštitnu košuljicu bića i na površinu je izbijala očajnička, duboka usamljenost.* Ljubav koju Tereza i Hoze doživljavaju je ljubav o kojoj svi sanjaju. Iznenađna, jedinstvena, ni sa čim uporediva. Ali, gdje ima ljubavi, ima i melodrame. Hoze je oženjen, u Brazilu je ostavio ženu sa devetomjesečnim sinom. Ta žena iskrnuće sa fotografije u telefonski poziv, Hoze će morati nakratko da otputuje i

sazna da će uskoro ponovo postati otac. Po povratku Terezi tvrdi da nema namjeru da se vraća u Brazil. Ali, ljubav se promijenila. Silan polet pretvorio se u inerciju. Tereza počinje da planira kako da ga zauvijek zadrži pored sebe.

Tek sa čitanjem knjige može se razumjeti koliko je vještine i znanja Slavenka Drakulić morala imati i upotrijebiti da čitalac niti jedanput ne posumnja u unutrašnji sklad romana i temelje na

kojima je sazidan. Kao što je to slučaj sa svim dobrim knjigama, i ovdje je čarolija čitanja potpuna. Izvan teksta sve se čini nategnuto, nevjerovatno, nedovoljno motivirano. Zar je moguće da ženi može pasti na pamet tako nešto: da ubije i jede svog ljubavnika, da bi ga zadržala zauvijek u sebi? Ali svaka rečenica u knjizi, čak i slučajno izabrana, ne ostavlja ni vremena ni prostora za sumnju. Moguće je!

Od samog početka čitalac sve zna. I da se ubistvo desilo, i da je najveći od svih tabua prekršen. Ali kako? Sa svakom stranicom raste iščekivanje, znatiželja, napetost, nevjerica. Negdje u podsvijesti čitalac očekuje da se sve razriješi kao neka literarna igra, kao šala. Ne. Ona mu sipa prašak za spavanje u votku, uguši ga jastukom: *Otišla sam u kupaonicu. Uzela sam ručnik, žilet i paket papirnatih maramica. Kleknula sam pokraj kreveta. Pod Joseovu ruku podmetnula sam najprije ručnik, a zatim po jednu maramicu pod svaki prst. Palcem i kažiprstom čvrsto sam stisnula jagodicu na njegovom malom prstu.* Hoze je imao osjetljive jagodice. Kao dječak je zbog toga patio. Ježio se od dodira gumene lopte, vunenog šala ili kore drveta. Sa teškoćom je okretao stranice knjige, sjeća se Tereza. Nikome nije mogao objasniti kako je dodir stvarnosti suviše grub, ponekad nepodnošljiv. **"Između mene i tebe nema prepreke, kada te dodirujem, osjećam**

kako ulaziš direktno u mene", rekao je junakinja kada je njena koža **"pripitomila njegove jagdice"**. *Stavila sam okrugli komadić mesa na jezik. Osjetila sam slankast okus krvi.*

Kraj knjige: sa glavom ubijenog, izvađenom iz zamrzivača, kao u *Stendalovom* romanu *Crveno i crno*, junakinja odlazi na aerodrom. Traži mjesto gdje će je ostaviti. Odmotava je iz kuhinjske krpe, u kojoj se već počela otapati. Ljubi je posljednji put. Na usnama joj gori njegov "ledeni poljubac". Detektivski zaplet dostiže vrhunac. Nekoliko trenutaka dijeli je od aviona i leta za Varšavu.

Između krajnje običnog sižea i krajnje neobične teme, ova knjiga pojavljuje se pred nama kao hologramska slika. Neuhvatljiva. Nedodirljiva, kao i misao u samom mozgu. ■